

Denne ændring af konventionen er især blevet begrundet med, at pensionister, der i forbindelse med det fælles arbejdsmarked eller ved ægteskabsstiftelse har bosat sig i et andet nordisk land, bør have mulighed for at kunne flytte tilbage til deres fødeland og medtage den folkepension, de hidtil har oppebåret i opholdslandet. De samme hensyn taler for, at der åbnes adgang til ved flytning at medtage enkepension og invalidepension. For personer, der under ophold i et andet nordisk land mister deres ægtefælle eller rammes af arbejdsudygtighed, vil der således kunne være et stærkt behov for at kunne søge tilbage til det oprindelige hjemland, hvor vedkommende måske lettere kan tilpasse sig sin nye situation.

Spørgsmålet har været drøftet i nordisk socialpolitisk komité og i et af denne nedsat underudvalg, og komiteen har været enig om at anbefale til regeringerne i de nordiske lande, at der tilvejebringes en ordning, hvorefter enkepension og invalidepension — på samme måde som det i øjeblikket er tilfældet med folkepension — kan medtages ved flytning til et andet nordisk land, indtil pågældende kan opnå pension i tilflytningslandet. Hensigten er, at pensionisten skal bevare pensionen fra fraflytningslandet, indtil han har haft mulighed for at få behandlet en pensionsansøgning i det nye opholdsland. Fraflytningslandet skal derfor længst udbetale enke- eller invalidepension i 5 år efter flytningen — svarende til den ventetid der som hovedregel gælder i følge konventionen — således at fraflytningslandets forpligtelse derefter bortfalder, selv om pågældende ikke skulle opfylde betingelserne for at opnå pension i opholdslandet.

Der er af komiteen udarbejdet udkast til den nødvendige ændring af den nordiske konvention om social tryghed, og den danske regering er sindet at tiltræde denne ændring, idet den foreslåede udvidelse af pensionsdækningen for nordiske statsborgere findes særdeles ønskelig.

I henhold til enkepensionsloven skal personer, der oppebærer enkepension, have bopæl her i landet. I medfør af § 2, stk. 3, kan regeringen gøre undtagelse fra bopælskravet med hensyn til statsborgere i andre stater, med hvilke der er indgået overenskomst herom.

I enkepensionsloven er der imidlertid ikke — som i invalide- og folkepensionslovens § 1, stk. 5 — hjemmel til at gøre undtagelse for danske statsborgeres vedkommende. En ændring af den nordiske konvention som ovenfor omtalt vil som følge heraf ikke kunne tiltrædes fra dansk side, forinden der i enkepensionsloven er skabt hjemmel for ved konvention at bestemme, at også en dansk enke-

pensionist, der flytter til et andet nordisk land, skal kunne bevare sin danske enkepension. Nærværende forslag tager sigte herpå.

Ved samme lejlighed foreslås det, at der i enkepensionsloven indføjes en regel svarende til § 1, stk. 1, nr. 3, i invalide- og folkepensionsloven, hvorefter der stilles krav om fast bopæl her i riget i det sidste år før begæringens indgivelse som en almindelig betingelse for adgangen til pension. Bestemmelsen blev indført i invalide- og folkepensionsloven, samtidig med at kravet om medlemskab af sygeforsikringen som betingelse for adgangen til pension udgik af loven. Dette skete på baggrund af, at der efter dansk lovgivning i modsætning til de fleste fremmede landes lovgivning ikke stilles krav om medlemskab af en forsikring eller betaling af bidrag i en vis tid som betingelse for retten til pension, idet det fandtes rimeligt at kræve, at den, der søger pension, kan dokumentere en vis tilknytning til Danmark. Da det findes rimeligt at stille et tilsvarende krav til den, der søger enkepension, foreslås det, at adgangen til enkepension principielt betinges af fast bopæl i Danmark i det sidste år før begæringens indgivelse, dog med mulighed for dispensation hvor særlige grunde taler derfor, på samme måde som hjemlet i lov om invalide- og folkepension § 1, stk. 4, 1. punktum.

Til de enkelte forslag.

Til § 1.

Til nr. 1.

I bestemmelsens stk. 1, nr. 3, indføjes kravet om 1 års bopæl her i riget som betingelse for pension, jfr. bemærkningerne foran.

For så vidt angår stk. 3 henvises til bemærkningerne foran.

Stk. 4 omhandler adgang til dispensation fra bopælskravet, jfr. bemærkningerne foran herom.

De øvrige ændringer er redaktionelle.

Til nr. 2.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 3.

Efter lov om pension og hjælp til enker m. fl. beregnes og udbetales pension af opholdskommunen, der herefter får udgiften refunderet i henhold til reglen i lovens § 14.

Såfremt der som foreslået skabes mulighed for at udbetale pension til personer med bopæl i udlandet, findes det rimeligt — således som det er sket i lov om invalide- og folkepension — at lægge de opholdskommunen normalt påhvillende forpligtelser på den kommune, hvor pågældende havde bopæl umiddelbart før udrejsen, og hvorfra pågældende i forvejen oppebar pension.